

การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

The development guidelines to the teacher development of student centered management at the schools in Sisaket primary educational service area 2

บุหงา คงราช¹, ธัชชัย จิตรนันท์²

Boonga Kongrach¹, Thatchai Chittranun²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 3) เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 132 คนและครู จำนวน 313 คนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับแบบสัมพัทธ์และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา พบว่า มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรการศึกษา 2) ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 3) ด้านเทคนิคการสอน 4) ด้านคุณลักษณะของครู 5) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน 6) ด้านการบริหารจัดการ นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านเทคนิคกระบวนการสอน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยด้านที่มีค่า

¹ นิสิตระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

² Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University

เฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ดังนี้ ด้านคุณลักษณะครู ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ

3. แนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา พบว่า การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา มี 6 ด้าน 29 แนวทาง ดังนี้ หลักสูตรการศึกษา 5 ข้อ เทคนิคการสอน 5 ข้อ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 4 ข้อ คุณลักษณะของครู 6 ข้อ คุณลักษณะของผู้เรียน ข้อ 3 การบริหารจัดการ 6 ข้อ

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Abstract

The purposes of this research were: 1) To study elements and the teacher development indicator of student centered management at the schools in Sisaket primary educational service area 2. 2) To study the realistic basis, the desirable of teaching development with student centered management at the schools in Sisaket primary educational service area 2. 3) To be guidelines for teacher development of student centered management at the schools in Sisaket primary educational service area 2.

The sample consisted of 132 School's Directors and 313 teachers in Sisaket primary educational service area 2. A sample was selected from comparing all participants and table's Krejcie and Morjan then Stratified Random Sampling. The research instrument was a five – rating – scale questionnaire and the data were analyzed using by mean, percentage, standard deviation, and correlation coefficient.

The results of the study were as follows:

1. Elements Synthesize of the teacher development and the student centered management at the schools in Sisaket primary educational service area 2. There were 6 elements 1. Educational Courses 2. Authentic Assessment 3. Teaching Techniques 4. Characteristics of Teacher 5.Characteristics of Student 6. Management. It was the important factors in teacher devel2. To study the realistic basis, the desirable of the teacher development of student centered learning in Sisaket primary educational service area 2. It was found that the analysis results reveal high in general and all aspects of study. There are the highest as the following: as follows: teacher characteristics, student characteristics and management. 3) To be guideline for teacher development of student centered management at the schools. It was found that there are 6 guidelines: 5 Educational courses, 5 teaching techniques, 4 Authentic Assessments, 6 characteristics of teachers, 3 characteristics of Student, 6 Managements. 3. Guidelines for the development of teachers in the learning centered for schools, it was found that the development of teachers in the learning centered for schools. Found that the development of teachers in the teaching of student-centered education is the 29 for 6 guidelines: course of study 5. Article teaching techniques 5 item evaluation according to actual state 4 the characteristics of teachers 6 items, feature article 3 student management 6 items.

Keywords: the teacher development, student centered management

บทนำ

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา จะต้องทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ที่สำคัญ คือความรู้คู่คุณธรรม ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดที่จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยมีครูเป็นกลไกสำคัญที่จะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการและการประยุกต์ความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันนอกจากครูจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ในการปฏิรูปการเรียนรู้จะต้องสำรวจความรู้ ความเข้าใจความเชื่อและเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้และบทบาทครูหรือเรียกว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) เกี่ยวกับการเรียนรู้ใหม่ทั้งหมดประการสำคัญ คือ การทำความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อจะช่วยเหลือประโยชน์ต่อประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 34)

การจัดการศึกษานั้นถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งซึ่งในวงการศึกษาดำรงก็ยอมรับว่าการจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน แต่แต่ละคนว่ามีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ ได้แก่ เชาวน์ปัญญา บุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ และพฤติกรรมอื่น ๆ การจัดการเรียนการสอน จึงมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านความเข้าใจ ทักษะและเจตคติไปพร้อมๆ กัน ในระบบการเรียน ผู้เรียนควรเป็นผู้แสดงออกมากกว่าผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียนมีโอกาสได้แสดงออกมากที่สุด ให้ความสำคัญกับความรู้สึกนึกคิด และค่านิยมของผู้เรียน การจัดบรรยากาศในการเรียนควรเป็นแบบร่วมมือมากกว่าการแข่งขันครูทำหน้าที่ช่วยเหลือให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนของผู้เรียนการจัดการ เรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเทคนิคและวิธีการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2544: 6-7)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา เนื่องจากเป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนต้องรับผิดชอบและให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน จึงได้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่องแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และกำหนดแนวทางที่สามารถปฏิบัติได้จริงตามบริบทของสถานศึกษาให้ผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความมุ่งหมายการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
3. เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

วิธีการดำเนินวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาผู้ให้ข้อมูลในการยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัด ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้บริหาร จำนวน 194 คน และครู จำนวน 1,668 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 132 คนและครู จำนวน 313 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morjan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 43-44) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม โดยมีคุณสมบัติเป็นสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติกิจกรรมที่ดีเยี่ยม (Best Practices) 3 โรงเรียน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกครบสาม อยู่ในระดับดีเยี่ยม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัด

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา

3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา

1.1 สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่างๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา นำมาเป็นกรอบสร้างแบบประเมินนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องของภาษาและความถูกต้องของข้อคำถาม

1.2 นำแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา

2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

2.1. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาจากระยะที่ 1 มาเป็นประเด็นคำถามทั้งในส่วนที่ส่วนที่เป็นการถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ตามกรอบแนวคิดจำนวน 6 ด้าน 38 ตัวชี้วัด

2.2. นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (Index of item Congruence) โดยใช้เกณฑ์รายข้อเท่ากับ 0.60 – 1.00 ซึ่งถือว่าข้อนั้น ๆ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือจำนวน 5 คน

2.3. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือตรวจพิจารณาความสอดคล้องแล้วมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการพิจารณา โดยพิจารณาและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 -1.00 และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ตอนที่ 2 จากเดิม ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามได้ทั้งหมด 52 ข้อ แต่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่ามีข้อคำถามมากเกินไป ควรลดข้อคำถามลง และมีบางข้อคำถามมีความใกล้เคียงกันให้นำมาหลอมรวมกันเป็น 1 ข้อ จึงทำให้มีข้อคำถามคงเหลือทั้งหมด 38 ข้อ ประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษา 7 ข้อ เทคนิคการสอน 6 ข้อ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 4 ข้อ คุณลักษณะของครู 7 ข้อ คุณลักษณะของผู้เรียน 7 ข้อ การบริหารจัดการ 7 ข้อ

2.4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out)

2.5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2.6. นำแบบสอบถามวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202 - 204) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยรวมของสภาพปัจจุบันเท่ากับ.97 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยรวมของสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ.98 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตามวิธีการของ (Item-Total Coreclation) ค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับโดยรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง.44-.87 ค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับโดยรวมของสภาพที่พึงประสงค์อยู่ระหว่าง .47-.88

2.7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.1 นำผลการศึกษาในระยะเวลาที่ 1 ระยะที่ 2 มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

3.2 กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ถึงวิธีการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 1)หลักสูตรการศึกษา 2) เทคนิคการสอน 3)การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 4)คุณลักษณะของครู 5)คุณลักษณะของผู้เรียน 6) การบริหารจัดการ

3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ความเหมาะสมของการใช้ภาษาและข้อคำถาม นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

4. แบบประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแบบ ประเมินและการพัฒนาแนวทาง

4.2 สร้างแบบประเมินโดยเขียนข้อคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาขององค์ประกอบการพัฒนา แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้ เรียนเป็นสำคัญ ทั้ง 6 ด้าน ซึ่งเป็นแบบประเมิน ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4.3 นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาความถูกต้องของภาษาและความถูกต้อง ของข้อคำถาม และแก้ไขปรับปรุงแบบประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ ตามคำชี้แนะของที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยัน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการ พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญสำหรับสถานศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถาน ศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือเก็บข้อมูล จากทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอ ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินองค์ประกอบ และตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมด้วยแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถาน ศึกษา ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ด้วยตนเอง

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบ ประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาค้นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ด้วยตนเอง

2.การเก็บรวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่ พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงผู้บริหารสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม

2.2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยจัดส่ง แบบสอบถามไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง ด้วย ตนเองและผู้ช่วยเหลือโดยกำหนดระยะเวลาในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์

2.3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม แบบสอบถามคืนด้วยตนเองและผู้ช่วยเหลือ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงาน กับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวันเวลาเข้าสัมภาษณ์โดย นำแบบสัมภาษณ์ไปให้กับผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาและ ทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของการวิจัยล่วงหน้า เป็นเวลา 7 วัน

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการไปสัมภาษณ์ด้วย ตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ฉบับเดียวกัน

3.3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึก แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาที่เหมาะสมเพื่อใช้ประกอบเนื้อหาและเป็นข้อเสนอแนะต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยเอกสารแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ส่งให้กับผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน ด้วยตนเอง

4.3 ดำเนินการรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 คืนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา ดังนี้

1.1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2. วิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

2. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยนำสภาพปัจจุบันปัญหาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้น

3. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้ง 3 ท่าน มาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปเป็นใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการร่างคู่มือการพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

4. ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นชอบให้สามารถนำแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา ไปใช้งานได้

4.2 วิเคราะห์คะแนนจากแบบประเมินแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์

ผลการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีองค์ประกอบ 6 ด้าน 38 ตัวชี้วัด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่าสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน และระดับปานกลาง 1 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ดังนี้ ด้าน

หลักสูตรการศึกษา ($\bar{X} = 4.01$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านเทคนิคกระบวนการสอน ($\bar{X} = 3.80$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ ดังนี้ ด้านคุณลักษณะครู ($\bar{X} = 4.98$) ด้านคุณลักษณะผู้เรียน ($\bar{X} = 4.98$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.98$)

3. แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา พบว่า พัฒนาการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา มี 6 ด้าน 29 แนวทาง ดังนี้ หลักสูตรการศึกษา 5 ข้อ เทคนิคการสอน 5 ข้อ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 4 ข้อ คุณลักษณะของครู 6 ข้อ คุณลักษณะของผู้เรียน 3 ข้อ การบริหารจัดการ 6 ข้อ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านเทคนิคการสอน ด้านคุณลักษณะของครู ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ด้านหลักสูตรการศึกษา

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) หลักสูตรการศึกษา 2) เทคนิคการสอน 3) การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 4) คุณลักษณะของครู 5) คุณลักษณะของผู้เรียน 6) การบริหารจัดการ นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา ดังที่ พิชนันท์ ชันอาสา (2556: 100-104) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพขององค์ประกอบพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 2) เพื่อศึกษาปัญหาขององค์ประกอบจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 3) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาขององค์ประกอบจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 4) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 5) ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1. สภาพขององค์ประกอบพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก 2. ปัญหาขององค์ประกอบจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย 3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาขององค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยภาพรวมแตกต่างกัน 4. แนวทาง

พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนต้องทำความเข้าใจร่วมกัน ตลอดทั้งโรงเรียน วัดและชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษา การให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนรู้

2. การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่าสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ มัลลิกา วิเชียรดี (2556: 93-96) ได้ศึกษาสภาพปัญหา เปรียบเทียบและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏผลดังนี้ 1. สภาพปัญหา เปรียบเทียบและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. เปรียบเทียบสภาพปัญหา เปรียบเทียบและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์สอนของครู พบว่า ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ครูแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่ต่างกัน ($p > .05$) 3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 เมื่อพิจารณาผลการศึกษาค้นคว้าเป็นรายข้อ พบว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพปัญหาการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีความถี่อยู่ในระดับมากพบมากที่สุดคือด้านการบริหารจัดการเรียนการ

สอน ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ควรพัฒนาใน 3 อันดับแรก คือ 1) ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้าน ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ และ กีฬานันทนาการ 3) จัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ส่วนด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีความถ้อยอยู่ในระดับมากที่สุดควรพัฒนาคือ 1) ครูฝึกให้นักเรียน มีกิริยามารยาทและวินัยตามวิถึวัฒนธรรมไทย 2) ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง และด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความถ้อยอยู่ในระดับมากที่สุดควรพัฒนา คือ 1) นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร เช่น ฟัง พูด อ่าน เขียน และมีทักษะทางสังคมกับเพื่อน และครู 2) นักเรียนกระตือรือร้นและตั้งใจเรียน

3. แนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา พบว่า พัฒนาการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา มี 6 ด้าน 29 แนวทาง ดังนี้ หลักสูตรการศึกษา 5 ข้อ เทคนิคการสอน 5 ข้อ การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 4 ข้อ คุณลักษณะของครู 6 ข้อ คุณลักษณะของผู้เรียน 3 ข้อ การบริหารจัดการ 6 ข้อ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านการบริหารจัดการ ด้านเทคนิคการสอน ด้านคุณลักษณะของครู ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ด้านหลักสูตรการศึกษา

การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($X = 4.53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ด้านคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการบริหารจัดการ ด้านคุณลักษณะของครู และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเทคนิคการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ด้านหลักสูตรการศึกษา ผู้วิจัยมีการนำเอาข้อมูลจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ผสมกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในตารางวิเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา มาเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 อีกทั้งเมื่อเห็นองค์ประกอบการดำเนินงาน วิธิดำเนินการ และผลการดำเนินงาน ทำให้สามารถตัดสินใจที่จะประเมินออกมาได้ว่าการพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีแนวทางดังนี้ 1) ด้านหลักสูตรการศึกษา ประกอบด้วย 5 แนวทางดังนี้ 1. เข้ารับการอบรมการจัดทำหลักสูตรการศึกษา สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเป็นหลักสูตรสู่อุทิศมีความเป็นสากลมีมาตรฐาน 2. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีลักษณะกว้างยืดหยุ่นหลากหลายต่อเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน 3. ครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. ศึกษาการทำหลักสูตรการศึกษา ที่เอื้อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทางแก้ปัญหาเป็นมีนิสัยรักการเรียนรู้และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5. การเข้ารับการศึกษาดูเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน 2) ด้านเทคนิคการ

สอน ประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้ 1. เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศที่เน้นกระบวนการสอนครบสนองความต้องการของผู้เรียน 3. เรียนรู้กระบวนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 4. จัดกระบวนการสอนเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 5. สถานศึกษานิเทศกระบวนการสอนของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้ 1. สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนการร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบของการศึกษา 2. เข้ารับการอบรมที่เกี่ยววัดและประเมินผลสามารถประเมินผู้เรียนในส่วนที่ควรส่งเสริมและ ส่วนที่ควรแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามความสามารถความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล 3. ศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมประเมินผลงานของทั้งตนเองและของเพื่อนร่วมห้องเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง เชื่อมั่นในตนเองสามารถพัฒนาตนเองได้ 4. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของกระบวนการเรียนการสอนและการวางแผนการสอนของผู้สอนว่าสามารถตอบสนองความสามารถความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้ 4) ด้านคุณลักษณะของครู ประกอบด้วย 6 แนวทาง ดังนี้ 1. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศในการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2. ครูจัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่จูงใจและเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์เกิดการคิดการแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้ 4. ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

หลายและให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริงสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 5. พัฒนาดนเอง โดยครูฝึกฝนนกริยามารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทยให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน 6. ครูเข้ารับการอบรมด้านคุณลักษณะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย 3 แนวทาง ดังนี้ 1. การอบรมเพื่อนำความรู้มาสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. ศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองในการหาวิธีการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศที่สามารถสร้างคุณลักษณะที่ดีในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 7 แนวทาง ดังนี้ 1. เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน 3. ศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศในการกำหนดแผนการดำเนินงานในทุกองค์ประกอบของโรงเรียน ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. มีระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5. สถานศึกษาเตรียมการจัดทำรายงานประจำปีเพื่อรายงานผู้เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพจากภายนอกเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6. ส่งเสริมให้ครู บุคลากรและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 7. สถานศึกษาจัดปัจจัยสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญที่สามารถประสบผลสำเร็จได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวัจน์ ศรีสวัสดิ์ (2556: 86-88) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษาค้นคว้านี้มี

ความมุ่งหมายคือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ 2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ครู เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ครูที่มีเพศ วุฒิการศึกษา และการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการวางแผนการสอน เห็นว่าสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายและการประชุมวางแผนงานชัดเจนในการบริหารจัดการสถานศึกษา ศึกษาสภาพปัจจุบัน ศึกษาปัญหา และแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อรับผิดชอบในการบริหารการศึกษาให้มีคุณภาพ และส่งเสริมในด้านการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการเตรียมการสอน ควรมีการจัดประชุมผู้บริหารและบุคลากรเพื่อร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้นและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเกณฑ์มาตรฐานชั้นต่ำ จัดทำหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยส่งเสริมกิจกรรมในด้านวิชาการ ทักษะความรู้ การประกวดโครงการเป็นต้น เพื่อส่งเสริมคุณภาพด้านวิชาการอยู่เสมอ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมด้านแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันสำคัญ และด้านการวัดผลประเมินผล ควรเน้นการวัดที่การปฏิบัติ

จริงมากกว่าทดสอบเนื้อหาวิชา ตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนแต่ละคนได้ การกำหนดระบบการประเมินควรมีความชัดเจน และครอบคลุมวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สามารถนำไปบูรณาการได้กับทุกรายวิชา และควรประเมินผู้เรียนจากความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล ซึ่งจะสามารถทราบถึงพัฒนาการของนักเรียนได้ สามารถแก้ไข ปัญหาของนักเรียนได้ตามรายบุคคล โดยสรุป ครู เห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา พบว่าพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา มี 6 ด้าน 29 แนวทาง ดังนี้ ด้านหลักสูตรการศึกษา มี 5 ข้อ ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง มี 5 ข้อ ด้านเทคนิคการสอน มี 4 ข้อ ด้านคุณลักษณะของครู มี 6 ข้อ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน มี 3 ข้อ ด้านการบริหารจัดการ มี 7 ข้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ควรนำแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดติดตามการนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา
3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา โดยการพัฒนาครูให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิชนันท์ ชันอาสา. (2556). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มัลลิกา วิเชียรดี. (2556). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวัจน์ ศรีสวัสดิ์. (2556). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.